

Asia: VN/19571/2025

Valtioneuvoston asetus teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämiseksi myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto: Asetusluonnos teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämisestä

Yleinen kannanotto

Tuemme asetuksen tavoitetta edistää bioperäisen hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä osana kansallisia ilmasto- ja teollisuustavoitteita.

Suomessa syntyy runsaasti fossiilista ja biogenista hiilidioksidia useista lähteistä ja lämmöntuotannosta tulee syntymään hiilidioksidia vielä vuosia. Avoin tukijärjestelmä on tärkeä, jotta teknologiat saadaan kaupalliseen käyttöön ja investointien kannattavuutta voidaan parantaa.

Pidämme kuitenkin erittäin tärkeänä, että asetuksen puitteet mahdollistavat osallistumisen myös pienille ja keskisuurille toimijoille, erityisesti niille, joiden toiminnassa syntyy helposti talteen otettavaa biogeenistä CO₂:ta — kuten biometaanin jalostuksessa.

1. Minimirajat ja pk-hankkeiden rajautuminen ulos

Nykyinen 20 000 tonnin vuosittainen vähimmäisraja sulkee pois useimmat keskisuuret biokaasulaitokset, vaikka juuri näissä yksiköissä hiilidioksidin erotus on teknisesti ja taloudellisesti suhteellisen suoraviivaista. Esimerkiksi biometaanin tuotannon yhteydessä syntyy jopa 100-prosenttisesti puhdasta bioperäistä CO₂-virtaa, mutta määrät jäävät usein 5 000–15 000 t/v tasolle.

Ehdotus: Suositellaan erillistä tukikategoriaa tai hakumahdollisuutta alle 20 000 tonnin hankkeille, erityisesti biokaasu- ja biojalostamoille, joiden skaalautuvuus ja alueellinen vaikutus ovat merkittäviä.

2. Skaalautuvuus ja tukitasojen porrastus

Pk-hankkeet voivat toimia tärkeinä esivaiheina suuremmille investoinneille, mutta nykyinen yksikkökustannukseen perustuva kilpailutusmalli ei tue näiden kehityspolkujen syntymistä.

Ehdotus: Otetaan käyttöön porrastettu tukitaso, jossa ensimmäiset esimerkiksi 5 000 tonnia ovat tukikelpoisia korkeammalla prosentilla (esim. 50 %), ja loppuosalle sovelletaan asetuksen mukaista maksimia (30 %).

3. Teknologisen kehityksen tukeminen ja hallinnollinen saavutettavuus

Pk-toimijat, kuten biokaasuyhtiöt, eivät useinkaan kykene osallistumaan raskaisiin kilpailutusprosesseihin ilman hallinnollista tukea tai selkeitä ohjeita. Lisäksi demonstraatiovaiheen teknologioiden tulisi saada tilaisuus osoittaa toimivuutensa ennen kaupallista skaalausta.

Ehdotamme:

- Asetuksen rinnalle erillistä investointi- ja pilotointitukea pk- ja varhaisen vaiheen hankkeille.
- Kevennettyjä hakemus- ja raportointivaatimuksia pienemmille toimijoille.
- Kohdennettuja viestintätoimia ja neuvontaa, esimerkiksi TEMin info- ja sparraustilaisuuksien muodossa.

4. Rakenteelliset keinot pk-toimijoiden huomioimiseksi

Pk-yritykset ovat usein teknologian toimittajia, palveluntuottajia ja alueellisia investoijia. Heidän mahdollisuutensa osallistua kehitykseen on turvattava myös rakenteellisesti.

Ehdotamme:

- Pk-kiintiö tai oma hakukierros tukeen.
- Tuki yhteishankkeille, joissa teknologian kehittäjät, laitostoimijat ja hyödyntäjät voivat yhdistää resurssinsa.

5. Täydentävä tukimuoto kaupallistamisen tueksi

Käänteinen huutokauppa palvelee kaupallistamisen viimeisiä vaiheita, mutta teknologian markkinoillepääsy vaatii alkuvaiheessa myös kokeilu- ja investointitukea.

Ehdotus: Otetaan käyttöön erillinen rahoitusinstrumentti, joka tukee <20 000 t/v hankkeita ja toimii esivaiheena huutokauppaan osallistumiselle.

Yhteenveto – keskeiset suositukset

- Mahdollistetaan <20 000 t/v hankkeet.
- Porrastettu tukimalli, joka hyödyttää myös pieniä toimijoita.
- Kevennetyt hallinnolliset vaatimukset ja selkeä viestintä.
- Erillinen investointi-/pilotointituki pk- ja esikaupallisille hankkeille.

- Kannustetaan yhteishankkeisiin ja pk-kiintiöihin.

Ystävällisin terveisin,

Juha-Matti Herpiö

Head of Sales

Sarlin Oy Ab

Juha-Matti Herpiö